

Про телепрограму “Дорогами християнства”: як Бог змінив життя наших предків-християн

Розповідає Віталій Володимирович Нероба. Родом з Київської області, с. Руда. Пастор церкви в м. Яготин, викладач Українського гуманітарного інституту й Українського адвентистського теологічного інституту.

Розкажіть про себе, яку посаду обіймаєте та де виконуєте служіння?

Розпочинав своє навчання в Бучі, в Українському гуманітарному інституті, на кафедрі Релігієзнавства. Потім навчався в Росії, у Заокській духовній академії, що належить Церкві адвентистів сьомого дня. Незабаром почав навчатися в університеті Драгоманова на кафедрі Філософії. Здобув ступінь магістра філософії релігієзнавства, а пізніше завершив навчання на магістра теології. Нині на стадії докторської роботи. Поза навчанням виконую служіння пастора в місті Яготин Київської області.

За яких обставин ви заснували телепрограму “Дорогами християнства”?

Ще з дитинства я полюбив історію. Історія стала у моїй свідомості рідше не теоретичною, а практичною. А все тому, що завжди була пов’язана з родиною. Уже в четвертому класі моїм знанням дивувалися вчителі, бо я ніби напам’ять все знав, коли перечитував наперед поставлену навчальну програму. Запам’ятався один випадок з дитинства, коли вчитель історії навіть запропонував мені викладати історію учням 7 класу.

Навчаючись у різних навчальних закладах я здійснив багато досліджень стосовно віри наших прабатьків. Існує таке твердження, що віра наших батьків – це православ’я. І мені

постійно було цікаво, якою була ця релігійна течія в минулому. Досліджував різні старовинні документи, архіви в одному напрямку “Слов’янські народи” – Польща, Чехія, Словаччина, Україна, Росія, Білорусь та інші країни. Я отримав певні знання, які були частково з офіційної історії. Бо як ви знаєте, офіційна історія не завжди є правдивою. У одній з розмов зі служителями церкви почав про це говорити. Для них це було шоком, а для мене нічого особливого, лише те, що написано у православних наукових книгах. Один з присутніх пасторів, Володимир Боровий, запропонував мені поділитися цією історією у його громаді. Я не відразу погодився, але таки наважився. Провів цілий цикл семінарів. Володимир побачив всю картину лекцій і розповів про мене на телеканалі “Надія”.

Незабаром у 2008-2009 роках мене запросив відзняти програму на тему християнства один з керівників телеканалу “Надія” Роман Циганюк. Я відразу сказав, що моя інформація не завжди співпадає з офіційною історією, тому що є факти, до яких люди не мають доступ. Своїх відкриттів я ні в якому разі не висловлював. Я надав їм інформацію, яку не дають на широкий загальний рівень і яка відома лише вузькому колу науковців. Але навіть ці науковці в силу своїх конфесійних інтересів не хочуть таку інформацію розголошувати, тому що у цьому не зацікавлені. Керівники телеканалу не побоялися транслювати правду як вона є, навіть якщо це загрожуватиме закриттю телеканалу. І це мене ще більше стимулювало донести людям ту інформацію.

Чому така назва?

Я не був прихильником цієї назви. Мені подобається назва “Віра наших батьків”. Але Роману Циганюку сподобалася назва “Дорогами християнства”, тому я не сперечався з “начальством”. Першим ведучим цієї програми був Максим Крупський, пізніше – Віталій Кривой. Я був в ролі провідного експерта програми. Вона відразу планувалася як суто авторська програма, тому назвали “Дорогами християнства”. Сама назва була запозичена від назви однойменної книги авторства Кернса Ерла.

У чому унікальність телепрограми “Дорогами християнства”?

По-перше, унікальність у тому, що ми в хронологічному порядку дослідили історію християнства на слов'янських землях. Починаючи з першого століття нашої ери аж до етапу реформації. Цей проміжок займає 1500 років історії. Ми досліджували шляхом не підручників з історії, а документів тих епох. Ця програма заснована на документах, фактах, архівах. Саме завдяки цьому програма унікальна.

По-друге, ми показуємо історію біблійного християнства, починаючи з перших століть нашої ери, а не з десятого століття з князя Володимира, як нас навчають у школах. Немає різниці, чи це слов'яни чи не слов'яни, готи чи не готи, але це люди, які жили на українських теренах. І народи, які жили на теренах України, мали переклад Біблії на свою мову. Ми досліджували саме те християнство, яке мало біблійне віровчення в своїй основі, тому що Біблія була доступна народам України не в XVI столітті як в Європі, а з перших століть нашої ери. Тому Біблія дуже вплинула на українську ментальність, культуру, традиції, віру. Нам показують, що це язичництво з їхніми обрядами. А ми показуємо навпаки, як Біблія вплинула на християн в Україні та як вона вплинула за півтори тисячі років. Основне: вплив та значення Святого Письма в історії українського народу.

Чи є плани стосовно майбутніх подібних програм?

Моя історична спеціалізація торкається не епохи 1500 років, а XVII–XIX століття. Тому було би непогано завершити цей цикл програм від епохи Реформації до сучасності, щоб ми могли відтворити історію біблійного християнства у всій її хронології. Цікавими фактами цьому є український народ і християнство. Григорій Сковорода, наприклад, був вегетаріанцем і шанував суботу. Також Тарас Шевченко, який не вклонявся іконам та був проти них. Ті самі Іван Франко, Леся Українка, Пантелеймон Куліш, для яких Біблія зіграла велику роль у їхньому житті. Головна ідея – завершити початий цикл, щоб 2000

років християнства були повністю відтворені. Формат програми поки невідомий.

Ви зазначили на сайті телеканалу “Надія”, що завдяки цій програмі ми можемо дізнатися про загадкові факти з історії християнства. Чим ви можете зацікавити релігійників інших конфесій?

Справа у тому, що будь-яка конфесія, яка є на території України, навіть Іслам (Іслам був з 800-х років нашої ери) й Іудаїзм (Іудаїзм ще був до нашої ери), а також католики: і греко-католики і римо-католики, православні, протестанти – всі вони мають проблему в одному: ми відійшли від джерела істини від Слова Божого. Ми говоримо: “Наші батьки вірили, тому і ми будемо цьому вірити...”. Але, якщо ми вже кажемо, що вірили, то треба йти до джерела. Тоді виникає питання, що може знайти будь-яка конфесія у цих програмах? Для православних – як вірили їхні предки, як їхня віра відповідала Святому Письму. Вони будуть вражені цьому, тому що віра батьків, що документально підтверджена (їхні свідчення, праці) була набагато більш біблійною вірою, ніж зараз. Це стосується всіх “аврамічних” релігій: Іудаїзму, Ісламу та інших.

Цікавим є наступне для них: яка була віра їхніх попередників? За що вони інколи жертвували своїм життям? Які переживали муки, переслідування, страждання. За що? За те, у що вірили наші батьки! Які були стосунки людини з Богом!

Що, на вашу думку, може змінити приріст протестантів в Україні у 2021 році?

На мою думку, нам треба стати біблійними християнами. Єдине, що може врятувати християн, це усвідомлення того, що народ не знає Святого Письма. Хочу звернутися до вас цитатою Івана Франка, який писав у листі до молоді: “Нещастям нашого народу є те, що я приложив руку до створення партії, що зрушила в народній психіці основи християнського світогляду. Наша молодь не читає Святого Письма! Коли б я мав вам подати якусь пораду,

то це... – наближатися до Бога”. Якщо немає живих стосунків з Богом, то нічого хорошого не буде!

Як присутність Ісуса Христа у вашому житті допомогла вам ставити цілі і досягати їх?

Божа присутність і відносини з Ним дали мені можливість бачити картину історії. Бачити картину минулого з висоти пташиного польоту, бачити загальну картину твого життя і загальну картину ходу людської історії в минулому. Божа присутність дозволяє бути вище земних труднощів і проблем, як в науковій діяльності, так і в церковній. Коли ти з Богом, то підійматися вище над усім цим легше. І ти вже дивишся на всю цю картину життя як на дрібниці. Треба без сумніву йти, і все буде добре, тому що з нами Бог.

Запитання – Євгеній Семеняк